

Norra finantsmehhanism 2009-2014

Programm nr EE07

“Keskkonnasõbraliku innovatsiooni arendamine informatsiooni ja kommunikatsiooni abil”

PROGRAMMI AUDIT

Programmi elluviija: Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
Programmi operaator: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Aruanne nr II-187/2017

05.12.2017

RAHANDUSMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein Norway
Norway grants grants

Auditi lõpparuanne edastatakse:

Hr Alo Ivask, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Pr Urve Palo, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Pr Kaie Koskaru-Nelk, Rahandusministeerium

Pr Karin Viikmaa, Rahandusministeerium

AUDITI TULEMUS

Norra finantsmehhanismist finantseeritud programm EE07 „Keskkonnasõbraliku innovatsiooni arendamine informatsiooni ja kommunikatsiooni abil“ (edaspidi programm EE07) kaasati Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna (edaspidi RM FKO) auditeerimise 2017. a tööplaani tulenevalt programmi auditeerimise strateegiast.

Auditi eesmärk oli analüüsida ja hinnata:

- 1) programmi raames toetatud projektide tegevuste ja abikõlblike kulude vastavust finantsmehhanismi rakendusmäärusele, Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktidele ja projektide elluviimislepingutes toodud nõuetele;
- 2) abikõlblike kulude ning toetuse saajate raamatupidamisaruannete ja raamatupidamise algdokumentide vastavust;
- 3) toetuse maksmist õigeaegselt ja ettenähtud mahu.

Auditi tulemus:

Auditi tulemusel jõudis audiitor järeldusele, et programmi EE07 „Keskkonnasõbraliku innovatsiooni arendamine informatsiooni ja kommunikatsiooni abil“ rakendamine on toimunud olulises osas¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega.

Märke struktuuritoetuse registris²: märkusteta

Täname Ettevõtluse Arendamise Sihtasutust ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseauditi osakonda auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

¹ Auditi tööühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta **põhjendatud kindlustunne**, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

² **Olulised tähelepanekud** on leiud, mis omavad või võivad omada finantsmõju (st mitteabikõlblikud kulud). **Väheolulised tähelepanekud** on leiud, mis ei oma finantsmõju, kuid mille lahendamine aitab toetuse saajal vähendada riske projekti edukal elluviimisel.

ÜLEVAADE AUDITI LÄBIVIIMISEST

<p>Programmi õigusraamistik</p>	<p>Programmi EE07 rakendamist reguleerivad järgmised õigusaktid:</p> <ul style="list-style-type: none">- Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahel 28.07.2010. a sõlmitud leping Norra finantsmehhanismi kohta aastateks 2009-2014;- Norra Välisministeeriumi 11.02.2011. a vastu võetud „Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendusmäärus“;- Eesti Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel 08.06.2011. a sõlmitud Norra finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009-2014 käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum (edaspidi memorandum);- EE07 programmileping Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi ja Norra Välisministeeriumi vahel, 25.03.2013. a (muudetud 14.04.2014. a);- Programmi „Keskkonnasõbraliku innovatsiooni arendamine informatsiooni ja kommunikatsioonitehnoloogia abil“ elluviimise leping Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse vahel, 27.03.2013. a;- Vabariigi Valitsuse 23.05.2013. a määrus nr 78 „Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismidest aastatel 2009-2014 toetuse taotlemise, kasutamise tingimused ja kord“;- „Keskkonnasõbraliku innovatsiooni arendamine informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil“ programmi kord ja tingimused.
<p>Auditi läbiviija</p>	<p>Tulenevalt Norra finantsmehhanismi 2009-2014 (edaspidi NFM) rakendusmääruse artiklist 4.6 lg 1 on auditeerival asutusel (edaspidi AA) kohustus tagada NFM auditite läbiviimine, seejuures tuleb iga NFM-st finantseeritud programmi puhul viia läbi vähemalt üks audit ja veenduda programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemide (edaspidi JKS) tõhusas toimimises.</p> <p>AA ülesannete täitmise eest on memorandumis lisa A järgi vastutav Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond.</p> <p>Auditi toimingud viis läbi Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna II auditi talituse juhtivaudiitor Liina Vörklaev (auditi juht), auditi eest vastutav isik oli II auditi talituse juhataja Kadi Peets.</p> <p>Hinnangu andmisel tugines AA Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseauditi osakonna (edaspidi MKM SAO) läbiviidud Norra programmi EE07 auditi tulemustele (audit nr 2016-5).</p>

Programmi asutused	Memorandumi lisa B järgi on programmi EE07 programmioperaatoriks nimetatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Programmi elluviimise lepingu alusel on programmi elluvijaks EAS.
Auditi toimingute läbiviimise aeg	29.06.2017-30.11.2017. a
Auditi ulatus	<p>AA-I on kohustus auditeerida toetuse andmise ja kasutamisega seotud subjektide JKS-ide töhusust. Hinnangu andmiseks programmi EE07 rakendamise korrektsusele lähtus AA järgmistest rakendusmääruse artiklis 4.1 sätestatud JKS üldpõhimõtetest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulude õigsuse ja korrektsuse tagamise protseduurid; - töökindlad elektroonilised arvestus-, järelevalve- ja finantsaruandluse süsteemid; - süsteemid ja protseduurid tagamaks piisav kontrolljälg; - normide rikkumisest teavitamine ja nõuetele mittevastava toetuse tagasinõudmise aruandluse ja järelevalve protseduurid.
Auditeerimise standardid	Programmiaudit on läbi viidud vastavuses rahvusvaheliste siseauditeerimise kutsetegevuse (IIA) standarditega.
Piirangud	<p>Auditi aruanne on koostatud sõltumatuse ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.</p> <p>Vabariigi Valitsuse 23. mai 2013. a määruse nr 78 § 9 lõike 3 järgi peab programmioperaator (PO) võimaldama auditi tegemist ning osutama selleks igakülgset abi. Sama määruse § 9 lg 2 alusel sätestab PO projekti elluvijaga sõlmitavas lepingus või õigusaktis projekti elluvija ja muu toetust saava isiku kohustuse osutada järelevalve, auditi või hindamise tegijale igakülgset abi ning tagada ligipääs välistoetuse kasutamisega seotud ruumidele ja territooriumile. Eelnevalt tulenevalt järeldab audiitor, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad PO ja programmi elluvija JKS-i korrektset ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad auditi eesmärgis toodud hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitorile mitte esitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitori järeldused võinud olla teistsugused.</p>

AUDITEERITUD KULUD

Programmi kogueelarve	<p>Norra finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009-2014 käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi alusel on programmile EE07 ette nähtud Norra doonorite poolt toetus mahus 6 000 000 eurot.</p> <p>Norra Välisministeeriumi ja Eesti Riikliku kontaktasutuse (Rahandusministeerium) vahel 25.02.2013. a sõlmitud programmi lepingu alusel nähti ette programmi abikõlblike kulude kogumahuks 7 058 824 eurot, millest toetus moodustab 6 000 000 eurot ehk 85%.</p>
-----------------------	---

	Tegelik programmi abikõlblike kulude maht on eraldatud toetuse summast suurem, sest programmist toetust saanud ettevõtete abikõlblikest kuludest katab toetus olenevalt projektist 50% kuni 75%.
Abikõlblikkuse periood	Programmi tegevuste ja kulude abikõlblikkuse perioodiks oli 09.06.2011-30.04.2017. a.

Kululiigiti jagunes programmi eelarve järgmiselt:

Programmi EE07 kululiik	Programmi leping ³ – planeeritud abikõlblikud kulud (toetus + riiklik kaasfinantseering) (€)	SA poolt FMO-le esitatud tegelikud abikõlblikud kulud (toetus + riiklik kaasfinantseering – tagastused) 21.07.2017.a seisuga (€) ⁴
Projektide rakendamise kulud	6 068 972	5 886 377
Programmi juhtimiskulud	689 376	555 018
Kulud kahepoolsete suhete fondist	255 045	153 662
Täiendavate tegevuste kulud	45 430	37 629
Kokku	7 058 823	6 632 686

MKM SAO auditeeritud kulude valim (valim 1)

Võttes arvesse, et MKM SAO oli juba programmi EE07 auditeerinud, tugines AA MKM SAO läbiviidud auditi tulemustele.

MKM SAO auditeeris programmi valimipõhiselt. Valimi moodustamise üldkogum sisaldas kõiki EE07 programmist finantseeritud projekte, auditi objektide välja valimiseks kasutati *random nr* generaatorit.

Valimisse sattunud kahe väiketoetusprojekti väljamaksetaotlused auditeeriti täies ulatuses. Valimisse sattunud kahe põhitoetusprojekti puhul kasutati lõpliku valimi moodustamiseks kombinatsiooni *random nr* generaatori tulemustest ja audiitorite professionaalsest hinnangust.

MKM SAO programmi auditi ulatusse kuulusid järgmised VMT-d alljärgnevatel mahtudes:

Toetuse saaja, projekti number	Projekti abikõlblikud kogukulud (€)	Auditeeritud väljamaksetaotluse SFOS nr	Auditeeritud VMT abikõlblik summa (€)	Auditeeritud abikõlblikud kulud (€)	Auditeeritud kulude osakaal (%)
Ecoprint AS 5.2.0202.13-0028/EU46037	25 410,02€	Z1424 Z2096	7801,77€ 17 608,25€	25 410,02€	100%

³ Programmi lepingu lisa on muudetud 28.02.2017. a.

⁴ FMO-le esitatakse andmed ümardatud täisarvudes, kumuleeruvalt.

Skeleton Technologies OÜ, 5.2.0203.13-0045/EU46068	923 208,29€	Z6043 Z6045	7 475,00€ 191950,45€	199 425,45€	28,81%
Elering AS, 5.2.0203.13-0043/EU45977	441 990,55€	Z4799 Z6248	11 328,03€ 71 104,30€	82 432,33€	18,65%
It Sane OÜ, 5.2.0202.13-0009/EU45692	24 475,00€	Z1488	24 475,00€	24 475,00€	100%
Kokku	1 415083,86 €			331 742,80 €	23,44%

AA auditeeritud
kulude valim
(valim 2)

Kuna MKM SAO läbiviidud audit ei andnud hinnangut programmi juhtimiskulude, kahepoolsete suhete fondi ja täiendavate tegevuste kulude õiguspärasusele, moodustas AA nimetatud kululiikidest täiendava valimi. Valimi moodustamisel võeti arvesse 18.05.2017. a seisuga programmist tehtud kulud.

Programmi EE07 kululiik	Abikõlblike kulude kogusumma (€)	Auditi toimingute käigus hinnatud abikõlblike kulude summa (€)	Auditit toimingutega hinnatud abikõlblike kulude osakaal (%)
Programmi juhtimiskulud	315 305,20	19 699,77	6,25
Kulud kahepoolsete suhete fondist	149 774,52	83 327,18	55,63
Täiendavate tegevuste kulud	23 855,40	17 687,09	75,90
Kokku	488 935,12	120 714,04	24,69

LÄBIVIIDUD AUDITI TOIMINGUD

MKM SAO auditi ulatuse hindamine	AA analüüsis MKM SAO teostatud auditi toimingute ulatust ja läbiviidud programmi auditi meetodika kattuvust AA auditi meetodikaga, MKM SAO programmi auditi käigus koostatud tööpabereid (sh riigihangete kontroll-lehti), palgaarvestuse ja väljamaksetaotluste menetluse kontrollitoiminguid, lõpparuandeid, tähelepanekuid ja läbi viidud järeltegevusi. Samuti küsiti MKM SAO-lt täpsustavaid küsimusi ning tõendusmaterjale. Teostatud toimingute ja analüüsi tulemusel jõudis AA järeldusele, et MKM SAO poolt läbi viidud programmi audit vastab AA planeeritud programmi auditi eesmärgile ja ulatusele, on läbi viidud lähtudes rahvusvahelistele siseauditeerimise kutsestandarditele (IIA) ning AA saab programmi EE07 rakendamisele hinnangu andmisel tugineda MKM SAO programmi auditis toodud hinnangutele.
Hinnangu andmine programmi juhtimiskulude,	AA hindas valimi alusel tegevuste tegelikku toimumist ja kulude teket. Hindamise aluseks oli EAS-ilt saadud tõendusmaterjal tehtud kulude kohta ning muudest allikatest kogutud info Norra ja Eesti ettevõtjatele suunatud koolitustest ja õppereisidest.

<p>kahepoolsete suhete fondi ja täiendavate tegevuste kulude õiguspärasusele</p>	<p>Läbiviidud toimingute tulemusena asus AA seisukohale, et programmi juhtimiskulud, kahepoolsete suhete fondi ja täiendavate tegevuste kulud on olulises osas vastavuses finantsmehhanismi rakendusmääruse, Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktide ning projektide elluviimislepingutes toodud nõuetega.</p> <p>AA audiitor tuvastas programmi elluviija EAS-i tegevuses vaid ühe finantsmõjuta puuduse: 18.-20.03.13 toimunud Trondheimi õppereisi kohta puudus allkirjastatud õppereisil osalenute registreerimisleht. Arvestades, et EAS-il olid olemas ettevõtjate poolt digiallkirjastatud õppereisil osalemise ja osalustasu maksmisega nõustumist kajastavad kinnituskirjad ning et reisiteenuse pakkuja koostatud arvel kajastusid õppereisil osalenud isikute nimed ja omaosaluste mahaarvamised, siis tähelepanekut puuduse kohta ei koostata. Siiski soovitame EAS-il edaspidi jälgida, et kõigi seminaridel ja õppereisidel osalenute kohta oleks olemas allkirjastatud registreerimislehed.</p>
<p>Läbiviidud toimingute tulemusena tehtud järeldused</p>	<p>AA asub seisukohale, et programmi EE07 toetust on kasutatud olulises osas otstarbekalt ja sihipäraselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastavalt programmi eesmärkidele ja rakendamise tingimustele, - projektide tegevused ja kulud on abikõlblikud, kooskõlas NFM rakendusmäärusega, Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktidega ja projektide elluviimislepingutes toodud nõuetega; - kahe toetuse saaja osas kontrollitud kulud vastavad struktuuritoetuse saaja/partneri raamatupidamise andmetele; - toetuse väljamaksmine on toimunud õigeaegselt ja ettenähtud mahus, omafinantseering on tagatud; - hanked on läbi viidud olulises osas vastavalt kehtivatele õigusaktidele, toetuse kasutamisest teavitamisel ning avalikustamisel on järginud olulises osas kehtivaid õigusakte.

Kinnitame lõpparuande 7 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Kadi Peets
 II auditi talituse juhataja
 Finantskontrolli osakond
 Tallinn, 05.12.2017. a

Auditi juht:

Liina Võrklaev
 II auditi talituse juhtivaudiitor
 Finantskontrolli osakond